

Pü-sz. üi. Gy-ib. (2004. 03. ....)

Megoldási, javítási és értékelési útmutató

Vállalkozásgazdálkodási ismeretek

90 perc; 90 pont

Az útmutatótól eltérő, **minden szakmailag helyes választ, természetesen elfogadunk!**Az I. alatti feladatokon belül, illetve a feladatok között az itt javasolt **részpontarányok is változtathatóak**, (a vizsgázó teljesítményarányaitól függően), de úgy, hogy az **első** feladat pontszáma legfeljebb **4 ponttal**; a másodiké és a harmadiké **2-2 ponttal** módosulhat.

I. Megoldás

Pontsz.

1. Vállalati stratégia

- tervezési folyamatainak fő szakaszai

8 p

- a) Elemzés: **belső** erősségek – gyengeségek;
külső lehetőségek – fenyegetettségek feltárása.
Alkalmazkodás a környezethez és annak befolyásolása.

- b) Vállalati **küldetés és fő stratégiai célok** meghatározása;
- c) Stratégiai **változatok** kidolgozása, rangsorolása, és a legjobb kiválasztása;
- d) Stratégiai **akciók** tervezése, - a célok megvalósításához.

- **Vezetés feladatai** a stratégia megvalósításában:

4 p

- a) **Erőforrások** előteremtése és elosztása a különböző egységek közt.
- b) Vállalati **szervezet és vezetési rendszer** korszerűsítése.
- c) Vállalati **kultúra fejlesztése** (vállalati értékek, szemléletmód és magatartásformák).
- d) A **stratégiai és operatív vezetés** összehangolása, egymás kölcsönös támogatása

- Stratégiai szövetségek **mai jellemzői**:

2 p

- a) Hosszú távúak, nem alkalmiak.
- b) A gazdálkodás legtöbb területére kiterjedők (kutatás, fejlesztés, beruházás, termelés, értékesítés és nyereség-elosztás).

- **Alapformái**:

6 p

- a) **Horizontális**: Egy ághoz tartozóak és egy piacon értékesítők szövetsége.
- b) **Vertikális**: **különböző**, de munkamegosztás által összekapcsolt, egymásra épülő termelési forgalmi **ágazatok** vállalatainak szövetsége.
- c) **Vegyes**: Az előbbi kettő sajátos „keveréke”, mindegyik területen működők szövetsége.

Σ 20 p

2. A nemzetközi fizetési mérleg

- **Fogalma:** egy adott ország meghatározott időszakában (általában 1 évben) külföldre teljesített deviza kifizetéseket, és külföldről kapott tényleges bevételeket tartalmazza mérlegszerűen.

3 p

- Főbb tételei:

4 p

- a) export- és import értékei;
- b) áruforgalomhoz kapcsolódó szolgáltatások díjai;
- c) idegenforgalommal kapcsolatos bevételek és kiadások;
- d) tőke- és hiteláramlás, valamint ezek és a munkaerő-áramlásával kapcsolatos jövedelmek ki- és beutalásai;
- e) külföldre irányuló egyéb kiadások és külföldről származó egyéb bevételek.

- Egyenlege:

3 p

- aktív, ha a beáramló pénz *meghaladja* a kiáramlót;
 passzív, ha a kiáramló pénz *meghaladja* a beáramlót;
 nullszaldós, ha a beáramló pénz *megegyezik* a kiáramlóval.

Σ 10 p

3. A vállalaton belüli anyagmozgatás a fizikai folyamatok része.

1 p

Elemek: a) telephely közti, termelési szerkezettől, szervezettől függő,

6 p

- b) üzemközi (telephelyen belüli)
- c) munkahelyközi (üzemen belüli)
- d) raktári (be-, kitárolás, átrendezés)

Anyagellátottsági mutató = kronológikus átlag / napi átlagos anyagfelhasználás

1 p

kifejezi, a készletgazdálkodás feszítettségét, illetve lazaságát.

Az együttható 1 felett, minél közelebb van az 1-hez, annál feszítettebb az anyagellátás.

2 p

Σ 10 p

II. Megoldás

Feladat sorszámai:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Megoldás betűjelei:	b	a	c	d	f	e	i	g	j	h

Értékelés: Csak egyértelmű jelölés fogadható el.

(10x2) = Σ 20 p

III. Megoldás

1. **Statikus ... mutató:** az idő szerepét figyelmen kívül hagyó mutató.
2. **Megkülönböztető stratégia:** a kínált termék bizonyos tulajdonsága kiemelkedően jó, s ezért széles körben magas áron lehet eladni.
3. **Rugalmasság elve:** a piacingadozásokhoz, konjunktúra-változásokhoz történő gyors alkalmazkodó képesség.

Értékelés: Fogalmak gyanánt ne valaki(k) valamiféle szószerinti definícióját várjuk, hanem az értelem szerint helyes szakmai tartalmat, esetleg rövid körülírást méltányoljunk (tartalmi értéktől függő-pontszámmal) a 3 ponton belül.

(3x3) = Σ 9 p

IV. Megoldás

1. **I** A termelési javak felhasználása különböző kombinációkban eltérő nagyságú ráfordítással és eltérő jövedelem-termeléssel jár. A legkedvezőbb kombinációk megkeresése és alkalmazása vezethet az optimálist megközelítő eredményhez. Ezt a javak helyettesítési viszonya lehetővé, korlátos voltak pedig szükségessé teszi.
2. **H** A pótló beruházás az elhasználódott termelő-berendezések helyébe a réginél korszerűbbet létesít, amely termelékenyebb, esetleg költségmegtakarítóbb elődjénél és ezért némileg a termelés bővítését is okozhatja.
3. **H** A csődeljárás célja éppen a felszámolás elkerülése, azaz a vállalat szanálása, többek között a hitelezők közreműködésével, pl. fizetési halasztás adásával, stb-vel.

Értékelés: A helyes választás hibátlan indoklással kérdésenként 3 pont. Részben helyes vagy nem jó indoklásért – az indoklás értékétől, illetve hibájától függően -1 vagy 2 pont. Rossz választás bármilyen indoklással, és indoklás nélkül bármilyen választás = 0 pont.

(3x3) = Σ 9 p

M

A₂

V. Megoldás:

Üzleti eredményszámítás és értékelés

Adatok megnevezése	A termék	B termék	C termék	Összes termék
1. Fix költség FC	3 600	3 000	2 400	9 000
2. Változó költség VC	12 000	10 000	8 000	30 000
3. Teljes költség TC	15 600	13 000	10 400	39 000
4. Piaci egységár P	20	25	15	-
5. Termelt termék mennyiség Q	700	360	800	-
6. Árbevétel R	14 000	9 000	12 000	35 000
7. Üzleti eredmény π	- 1 600	- 4 000	1 600	- 4 000

A fixköltség változó-költségarányosan oszlik meg termék-fajtánként.

Feladat: a) Töltse ki a táblázat üres sorait!

b) Állapítsa meg, *van-e termék, amelynek gyártását be kell szüntetni?* Ha van, melyik az és miért? Ha nincs, miért nincs? Válaszát indokolja.

A b) feladat válasza:

- „IGEN”. A „B”-termék gyártását kell beszüntetni.

1 p

Indok: e termék árbevétele az üzemszüneti pont alatt van, azaz $R < VC$. $9\,000 < 10\,000$. Ez egyébként a táblázatból leolvasható. Minden üzemszüneti ponton, ill. az alatti árral eladható termék gyártása beszüntetendő.

2 p

Mellékszámítások, ill. számolási művelet bejelölés (e nélkül a helyes eredmény sem fogadható el!)

A megoldás egymást követő lépései:

1. (2. sor) A változó-költség összegének (TVC) megállapítása = 30 000

1 p

2. (1. sor) FC Termékfajták szerinti (változó költségarányos) összegének megállapítása:

$$9\,000 / 30\,000 = 0,3$$

2+1 p

$$A = 12\,000 \times 0,3 = 3\,600; B = 10\,000 \times 0,3 = 3\,000; C = 8\,000 \times 0,3 = 2\,400$$

3. (3. sor) Teljes költség TC megállapítása: FC+VC egyenként: a táblázatban összeadhatók.

1 p

4. (6. sor) $R = P \times Q$ termék-fajtánként (4 sor x 5 sor) $A=20 \times 700 = 14\,000$; $B=25 \times 360 = 9\,000$;

$$C=15 \times 800 = 12\,000$$

2 p

5. (7. sor) Üzleti eredmény megállapítása termék-fajtánként és összesen: $R-TC=\Pi=A=14\,000$

$$- 15\,600 = - 1\,600; B = 9\,000 - 13\,000 = - 4\,000; C = 12\,000 - 10\,400 = 1\,600$$

2 p

Σ 12 p

Értékelés: az 1. sor melletti 2 pont a FC:VC arányhoz a 0,3-s szorzó megállapításáért, az 1 pont a FC termék-fajtánkénti (szorzásért) megállapításáért jár. A 2., a 3., a 6., a 7 sorok melletti pontok oka világos. A „B” gyártás beszüntetésének megállapításáért 1 pont, és az indoklásáért jár a 2 pont.

A számolási hibákért hibánként 1 pont levonás jár, de ugyanazon hiba ismétlődése, illetve halmozódása nem növelheti a pontlevonást.

0

Tananyag,- irodalom: A feladatok részben, vagy egészben több forgalomban lévő és használható könyvből megoldhatóak. Például:

- Dr. Jelen Tibor és szerzőtársai: Vállalkozások gazdálkodása. Nemzeti TK. 1999.
- Dr. Roóz József: Vállalkozások gazdaságtana. Perfekt 311/2003.
- Dr. Bedő Gy. – Dr. Varga S.: Vállalkozásgazdálkodási ismeretek. Perfekt 313/1998.
- Dr. Bedő Gy.: Feladattár a vállalkozások gazdaságtanához. Perfekt 311-F/1998.